

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžf/1/2013
Identifikačné číslo spisu:	3012200200
Dátum vydania rozhodnutia:	23.01.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:3012200200.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a Mgr. Petra Melichera, v právnej veci žalobcu: Tatra Real Trade, a.s., so sídlom Dunajská 25, Bratislava, zastúpeného JUDr. Pavlom Malichom, advokátom, so sídlom Dunajská 25, Bratislava, proti žalovanému: Mesto Trenčín, so sídlom Mierové nám. 2, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného z 15. novembra 2011, sp. zn. KC-DaP-2011/66782/111156, v konaní o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/16/2012-80 z 18. septembra 2012 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/16/2012-80 z 18. septembra 2012, p o t v r d z u j e .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v sume 165,58 € na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Trenčíne zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) rozhodnutie (oznámenie) žalovaného sp. zn. KC-DaP-2011/66782/11115 z 15. novembra 2011, ktorým ako správca miestnej dane žalovaný oznámil žalobcovi, že jeho odvolanie proti platobnému výmeru Mesta Trenčín č. 3170107411 z 8. augusta 2011 zamietol z dôvodu, že splnomocnenie ním predložené k dátumu podania odvolania nespĺňalo náležitosti v zmysle § 9 zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“).

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že rozhodujúcim bolo posúdenie, či bolo odvolanie proti platobnému výmeru podané oprávnenou osobou vzhľadom na nedostatok overenia podpisu žalobcu na plnomocenstve pre právneho zástupcu, ktorý v mene žalobcu odvolanie podal.

Zaoberajúc sa otázkou, či oznámenie správneho orgánu o zamietnutí odvolania môže byť spôsobilým predmetom súdneho prieskumu s poukazom na ustálenú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 37/95, II. ÚS 50/01, I. ÚS 52/02,

III. ÚS 183/2003: PL. ÚS 21/08, I. ÚS 354/08) a aj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenia sp. zn. 8Sžf/29/2010 a sp. zn. 5Sžp/5/2011) uviedol, že predmetné oznámenie treba bez ohľadu na jeho formu treba považovať za spôsobilý predmet súdneho prieskumu, za ktorý sa považujú aj listy s charakterom rozhodnutia vydané príslušným orgánom verejnej správy. Ďalej považoval za potrebné uviesť, že oznámenie správneho orgánu o zamietnutí odvolania je procesným úkonom správneho orgánu, ktorého obsah má autoritatívny vzťah k jeho adresátovi (žalobcovi) a že správny orgán v tomto prípade vystupuje v úlohe vykonávateľa štátnej moci, nie iba v pozícii oznamovateľa.

Konštatoval, že z obsahu spisov mal preukázané, že žalovaný vydal 8. augusta 2011 platobný výmer Mesta Trenčín, ktorý bol žalobcovi doručený 16. augusta 2011, proti ktorému podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu dňa 2. septembra 2011 odvolanie obsahujúce náležitosti v zmysle § 46 ods. 4 zákona č. 511/1992 Zb., ku ktorému pripojil plnomocenstvo z 3. mája 2010 splnomocňujúce JUDr. Pavla Malicha na zastupovanie bez úradne overeného podpisu žalobcu. Ďalej zistil, že dňa 19. septembra 2011 doručil žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu doplnenie odvolania, ktorého prílohou bola plná moc žalobcu pre právneho zástupcu z 13. septembra 2011, na ktorej bol podpis žalobcu už úradne overený.

Poukázal na to, že v danom prípade je rozsah plnomocenstva nepochybný a jednoznačne z neho vyplýva vôľa žalobcu podať odvolanie proti platobnému výmeru Mesta Trenčín a nechať sa zastupovať advokátom v konaní do právoplatného skončenia veci, teda ide o jednoznačne o procesné plnomocenstvo na zastupovanie v konaní pred daňovým orgánom.

Zdôraznil, že udelenie plnomocenstva treba odlišovať od preukázania jeho existencie. Mal za to, že nedostatok procesného plnomocenstva je nedostatkom podmienky konania, ktorý možno odstrániť, pričom opatrením súdu na odstránenie nedostatku preukázania zastúpenia je spravidla výzva tomu, kto vystupuje ako splnomocnenec, prípadne účastníkovi, aby v určenej lehote predložil plnomocenstvo alebo aby k udeleniu plnomocenstva došlo ústne do zápisnice. Poukázal ďalej na to, že nevyzvanie účastníka na odstránenie väd plnomocenstva a následne odmietnutie odvolania sa v súdnom konaní považuje za odňatie možnosti konať pred súdom, pričom procesné postavenie účastníka daňového konania nemôže byť v tomto smere v žiadnom prípade slabšie - horšie.

Krajský súd vyjadril názor, že odvolanie proti platobnému výmeru bolo právne perfektné, plnomocenstvo na podanie odvolania bolo udelené skôr, ako tento úkon právny zástupca vykonal, a pokiaľ ide o chýbajúce úradné overenie plnej moci, keďže sa jedná o plnomocenstvo procesné, vady ktorého je možné odstrániť v ktoromkoľvek štádiu konania, bolo povinnosť správcu dane vyzvať žalobcu na doplnenie úradného overenia podpisu žalobcu na plnomocenstve a odstrániť tak nedostatok tohto plnomocenstva. Konštatoval, že v predmetnom prípade žalovaný žalobcu na odstránenie väd odvolania nevyzval a žalobca priložením plnej moci s úradne overeným podpisom pre právneho zástupcu žalobcu k odvolaniu zo 14. septembra 2011 doplnil odvolanie sám, čím odstránil nedostatok, pre ktorý bolo jeho odvolanie zamietnuté žalovaným. Poukázal tiež na to, že žalovaný v čase rozhodnutia, vydania oznámenia o odmietnutí odvolania, už mal doplnenú riadnu plnú moc pre právneho zástupcu, a napriek tejto skutočnosti oznámenie zasielal len žalobcovi, teda jeho právneho zástupcu vôbec nepovažoval za osobu, ktorej je potrebné rozhodnutie - oznámenie doručovať. Krajský súd uzavrel, že žalovaný nepostupoval podľa na vec sa vzťahujúcich zákonných ustanovení, ktoré aplikoval arbitrárnym spôsobom, čo viedlo v rozpore s § 2 ods. 2 zákona č. 511/1992 Zb. k nízkej ochrane procesných práv daňového subjektu. V závere krajský zdôraznil, že aj v daňovom konaní je v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. potrebné rozlišovať medzi plnomocenstvom udeleným podľa hmotnoprávných predpisov a procesným plnomocenstvom a treba rozlišovať aj hmotnoprávne a procesnoprávne účinky týchto úkonov. Doložením perfektného plnomocenstva právnomu zástupcovi žalobca odstránil dôvod pre postup žalovaného podľa § 47 ods. 5 a 6 zákona č. 511/1992 Zb.

Krajský súd rozhodol o trovách konania s poukazom na § 250k ods. 1 OSP tak, že uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi ich náhradu v celkovej sume 551,25 €, pozostávajúcu zo 66 € za súdny poplatok za žalobu a náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 485,25 €.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný v zákonnej lehote odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietne. Odvolanie odôvodnil tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP, rozhodnutie prvostupňového súdu vychádza

z nesprávneho právneho posúdenia veci, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Namietal, že právny záver krajského súdu, podľa ktorého považoval za zákonnú náležitosť odvolania aj náležitosti plnomocenstva, podľa názoru žalovaného nemá oporu v ustanoveniach § 9 a § 46 zákona č. 511/1992 Zb. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/10/2007 z 19. apríla 2007, v ktorom najvyšší súd vyslovil, že plnomocenstvo udeľované na zastupovanie v daňovom konaní má v zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 511/1992 Zb. prísnejší právny režim ako majú plnomocenstvá udeľované v správnych konaniach, ktoré sa spravujú zákonom č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), pretože plnomocenstvo udelené na zastupovanie v daňovom konaní vyžaduje úradné overenie podpisu splnomocniteľa, konštitutívne fixujúce dátum, ku ktorému bolo plnomocenstvo udelené, a preto nie je právne možné, aby splnomocniteľ dodatočne schválil úkony vykonané splnomocniteľom na základe právne neperfektného, resp. neexistujúceho plnomocenstva, ktorého zákonnou náležitosťou je úradné overenie podpisu splnomocniteľa. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo vyššie citovanom rozhodnutí dospel k záveru, že vzhľadom na prísnejší právny režim nie je možné dodatočne odstraňovať vady, prípadne nedostatky v rozsahu plnomocenstva v daňovom konaní. Žalovaný ďalej poukázal na to, že obdobný právny názor vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v neskorších rozhodnutiach, napr. 2Sžf/13/2010, 3Sžf/26/2010. Žalovaný mal preto za to, že jeho postup podľa § 47 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. bol správny a zákonný.

Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť, stotožňujúc sa v plnom rozsahu s vydaným rozsudkom, tak jeho výrokovou časťou, ako aj s odôvodnením, zotrvávajúc naďalej v celom rozsahu na svojej žalobe a jej doplnení. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov odvolacieho konania v sume 231,58 € pozostávajúcich zo súdneho poplatku za žalobu 66 € a z trov právneho zastúpenia vo výške 165,58 €, ktoré tvorí tarifná odmena za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu žalovaného) v sume 130,17 € a paušálna náhrada v sume 7,81 € zvýšené o 20 % DPH, čo činí 27,60 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a medziach podaného odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP); odvolanie žalovaného prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného nie je možné priznať úspech.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, u ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia (oznámenia) žalovaného sp. zn. KC-DaP-2011/66782/11115 z 15. novembra 2011, ktorým oznámil žalobcovi, že jeho odvolanie proti rozhodnutiu - platobnému výmeru Mesta Trenčín č. 3170107411 z 8. augusta 2011 zamietol, ako aj postupu, ktorý vydaniu tohto rozhodnutia predchádzal.

Predmetom súdneho odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým zrušil podľa § 250j ods. 2 písm. a/ OSP rozhodnutie žalovaného, a preto odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného najmä z pohľadu, či správne právne posúdil jeho nezákonnosť.

Rozhodujúcim v danom prípade bolo posúdenie, či bolo odvolanie proti platobnému výmeru Mesta Trenčín č. 3170107411 z 8. augusta 2011 podané oprávnenou osobou vzhľadom na nedostatok overenia podpisu žalobcu na plnomocenstve pre právneho zástupcu JUDr. Pavla Malicha, ktorým ho splnomocnil na podanie odvolania proti vyššie označenému platobnému výmeru.

Ani podľa názoru odvolacieho súdu správny orgán v preskúmvanej veci nepostupoval v intenciách na vec sa vzťahujúcej právnej normy, zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 511/1992 Zb., v znení platnom a účinnom v rozhodnom období, a jeho rozhodnutie nemožno považovať za súladné so zákonom, z ktorého dôvodu súd prvého stupňa rozhodol v danej veci po právnej i vecnej stránke právne správne, keď preskúmvané rozhodnutie žalovaného zrušil z dôvodu, že rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov žalovaného vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu najvyšší súd s prihliadnutím na ustanovenie § 219 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 vety prvej OSP konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v celom rozsahu, považujúc za nadbytočné opakovať pre účastníkov známe fakty a skutkové okolnosti prejednávanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu.

Pokiaľ žalovaný v odvolanie odôvodňuje poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžf/10/2007 z 19. apríla 2007, tento rozsudok rieši skutkovo inú problematiku než ako je v preskúmvanej veci. Ušlo zrejme pozornosti žalovaného, že v tomto prípade bolo konanie zastavené z dôvodu podania odvolania neoprávnenou osobou, pretože zástupkyňa pri podaní odvolania predložila plnomocenstvo, v ktorom žalobca vymedzil jeho rozsah len pre daňovú kontrolu, a nie na podanie odvolania proti platobnému výmeru (k tomuto rozhodnutiu možno poznamenať, že napr. v rozsudku sp. zn. 5Sžf/79/2009 z 18. mája 2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky naopak vyslovil, že je povinnosťou správneho orgánu obsah plnomocenstva v zmysle zásad daňového konania objasniť); obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky uložil správcovi dane odstrániť nedostatok plnomocenstva a vyzvať žalobcu na doplnenie úradného overenia podpisu žalobcu na plnomocenstve aj v rozsudku sp. zn. 5Sžf/2/2011 zo dňa 25. augusta 2011).

Preto žalovaným tvrdený „prísnejší právny režim plnomocenstva ako režim v správnom konaní podľa § 17 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní" ako aj jeho tvrdenie, že „záujem štátu sa viaže nielen k osvedčeniu podpisu splnomocniteľa ale nepriamo aj k dátumu, ku ktorému bolo plnomocenstvo udelené", z čoho vyplýva, že „k dátumu úradného overenia podpisu sa konštitutívne viažu účinky udeleného plnomocenstva", a že v dôsledku týchto skutočností žalovaný má za to, že „nie je možné akceptovať zo strany správcu dane právne neperfektné plnomocenstvo, keďže úradné overenie predstavuje jeho zákonnú náležitosť", by sa mohol vzťahovať na udelenie plnomocenstva na vykonanie daňového úkonu (napr. podanie daňového priznania, započítanie daňovej pohľadávky ako aj ďalšie hmotnoprávne úkony daňového subjektu), nie však na procesné plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v daňovom konaní; v tomto prípade tvrdený záujem štátu nemôže byť stavaný nad ústavné právo účastníka na právnu pomoc v zmysle čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že z čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva právo každého na právnu pomoc v konaní pred súdmi, ako aj inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy. Zo zásady ústavne konformného výkladu vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu Ústavou Slovenskej republiky garantovaných práv fyzických alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v

pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie Ústavou Slovenskej republiky (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (pozri napr. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 148/06). Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkovi, aby v konaní pred nimi využíval právnu pomoc (pozri napr. Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 60/08).

Hlavný význam práva na právnu pomoc spočíva v tom, že orgány uvedené v čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (súdy, iné štátne orgány, orgány verejnej správy) majú zodpovedajúcu povinnosť nebrániť účastníkom, aby v konaní pred nimi využívali právnu pomoc. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia konania, t. j. do právoplatného rozhodnutia (k tomu pozri nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 78/03).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací dospel k záveru, že námietky žalovaného vznesené v odvolaní nie sú opodstatnené, a preto podľa 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP, ako aj podľa § 151 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 211 ods. 2 OSP tak, že žalobcovi, ktorý mal úspech v odvolacom konaní, priznal náhradu trov odvolacieho konania v sume 165,58 €, pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia, ktoré tvorí tarifná odmena za jeden úkon právnej služby (vyjadrenie k odvolaniu žalovaného) v sume 130,17 € s paušálnou náhradou v sume 7,81 €, zvýšená o 20 % DPH, čo činí 27,60 €. Uplatnenú náhradu súdneho poplatku žalobcovi najvyšší súd nepriznal, nakoľko táto mu bola priznaná prvostupňovým súdom v rámci náhrady trov prvostupňového konania. Neúspešnému žalovanému v odvolacom konaní jednak žiadne odvolacie trovy nevznikli a jednak na ich náhradu ani nemá zákonný nárok.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.